

**Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunto
perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta
annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta opetus- ja
kulttuuriministeriölle**

Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kannattaa ehdotusta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala lausuu keskeisistä asetusmuutoksista seuraavaa.

Ehdotus perusopetuksen tavoitteita ja tuntijakoa koskevan valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi

6§ Oppivelvollisille annettavan opetuksen tuntijako

Asetusehdotuksen mukaan B1-kielen tuntimäärää lisättäisiin vuosiluokilla 7–9 4 vuosiviikkotunnista 5 vuosiviikkotuntiin. Tuntijakoon lisättäisiin uusi nivelväli B1-kielen kohdalle 7. vuosiluokalle. Ylimääräinen vuosiviikkotunti kohdennettaisiin vuosiluokalle 7. Jatkossa siis 2 vuosiviikkotuntia tulisi sijoittaa 7. luokalle ja loput 3 olisivat jaettavissa opetuksen järjestäjän parhaaksi katsomalla tavalla vuosiluokille 8–9.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kannattaa B1-kielen vuosiviikkotuntimäärän valtakunnallista lisäämistä. Helsingin kaupungin suomenkielisessä perusopetuksessa B1-kieltä opetetaan jo kaksi vuosiviikkotuntia yli valtakunnallisen minimin siten, että jokaisella vuosiluokalla 6–9 opetetaan kaksi vuosiviikkotuntia. Helsingin kaupungin ruotsinkielisessä perusopetuksessa toista kotimaista kieltä (finskaa) opiskellaan A1-kielenä ja B1-kielen sijaan oppilaiden opetukseen kuuluu A2-kieli. Valtakunnallinen yhden vuosiviikkotunnin lisääminen tai sen kohdentaminen 7. luokalle ei vaikuttaisi Helsingissä tuntijakoon.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan näkemyksen mukaan valtakunnallinen vuosiviikkotunnin lisäys B1-kielen opetukseen 7. luokalle parantaisi oppilaiden tasa-arvoa. Lisätunti 7. vuosiluokalla auttaisi vahvistamaan kielen perustaitoja ja mahdollistaisi paremmin 6. luokalla opitun kertaamisen.

Lisätunnin kohdentaminen tietyille vuosiluokalle eroaisi aiemmasta käytännöstä, jossa tuntimäärät on määritelty asetuksessa yhteismääränä tietyille luokka-asteille ja opetuksen järjestäjä on voinut päättää jaosta vuosiluokkien kesken. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kannattaa B1-kielen tuntilisäyksen osalta kohdentamista 7. vuosiluokalle. Tämä helpottaisi opetuksen sisältöjen ja tavoitteiden määrittelemistä opetussuunnitelman

perusteisiin, mikä taas lisäisi oppilaiden tasa-arvoisuutta valtakunnallisesti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kannattaa ehdotuksessa myös sitä, että lisätunti B1-kielen opetukseen ei tarkoittaisi tuntimäärän vähentämistä missään toisessa oppiaineessa. Näin ei aiheutuisi tarpeetonta vastakkainasettelua eri oppiaineiden välille eikä B1-kielen opetuksen lisäämisellä vaikutettaisi muiden oppiaineiden tavoitteiden saavuttamiseen.

Ehdotus perusopetusasetuksen muuttamiseksi

3§ Opetuksen vuosittainen ja viikoittainen määrä

Asetusehdotuksen mukaan B1-kielen tuntimäärän lisäyksen vuoksi pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että 7. vuosiluokalle annettavan perusopetuksen keskimääräinen vähimmäismäärä nousisi yhdellä tunnilla viikossa 29 tunnista 30 tuntiin viikossa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kannattaa viikoittaisen tuntimäärän nostoa 7. luokalla valtakunnallisesti. Viikoittaisen tuntimäärän nosto ei kuitenkaan vaikuttaisi helsinkiläisten oppilaiden koulupäivien pituuteen edellisen pykälän kohdalla mainituista syistä.

Esityksen taloudelliset vaikutukset

B1-kielen opetuksen lisääminen yhdellä vuosiviikkotunnilla toisi opetuksen järjestäjille lisäkustannuksia. Opetuksen järjestäjille uusissa ja laajenevissa tehtävissä valtionosuus on 100 prosenttia mainittujen tehtävien laskennallisista kustannuksista. Pysyvät lisäkustannukset esitetään korvattavaksi osana kuntien peruspalveluiden valtionosuutta.

Asetusehdotuksessa on otettu huomioon palkka- ja oppimateriaalikustannukset sekä opetussuunnitelmatyöstä aiheutuvia kustannuksia. Asetusehdotuksessa ei ole otettu huomioon tilakustannuksia.

Asetusehdotuksessa on otettu myös huomioon ne opetuksen järjestäjät, jotka jo opettavat B1-kieltä yli valtakunnallisen minimituntimäärän. Ehdotuksessa näille toimijoille uudistus tarkoittaisi nousevaa rahoitusta B1-kielen opetukseen. Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala pitää tärkeänä, että B1-kielen tuntimäärän lisäys korvataan kaikille kunnille täysimääräisenä.

Esityksen muut vaikutukset

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala pitää tärkeänä, että oppilailla on mahdollisuus perusopetuksen aikana kehittää kielitaitoaan

monipuolisesti ja omaksua toinen kotimainen kieli hyvin. B1-kielen tuntimäärän lisäys mahdollistaisi syvemmän oppimisen ja antaisi lisää aikaa oppimisen ja opiskelun tukemiseen oppitunneilla. Tällä voitaisiin mahdollisesti myös vähentää oppilaiden kokemaa kuormitusta.

Opetussuunnitelmien valmistelussa ja päivityksessä tulisi ottaa huomioon tarkoituksenmukaisuus. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala pitää tärkeänä, ettei tuntilisäyksen myötä opetussuunnitelman perusteiden sisältöjä tai tavoitteita lisättäisi merkittävästi. Näin ylimääräinen vuosiviikkotunti voitaisiin käyttää peruskielitaidon vahvistamiseen ja siihen, että nykyiset tavoitteet saavutettaisiin paremmin. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala pitää tärkeänä myös sitä, että opetussuunnitelman perusteita päivittäessä huomioitaisiin selkeys ja ymmärrettävyys. Tämä vähentäisi erilaisten tulkintojen mahdollisuutta opetuksen järjestäjien välillä ja lisäisi siten oppilaiden yhdenvertaisuutta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ehdottaa, että tuntilisäyksen vaikutuksia kielen oppimiseen ja osaamiseen, oppilaiden jaksamiseen sekä henkilöstön saatavuuteen ja kuormitukseen tarkasteltaisiin kansallisesti.